

Kursbeskrivning

Ansvarig lärare

Kursansvarig är Professor Magnus Nermo

Föreläsningarna hålls av Magnus Nermo och Lotta Stern. Seminarier hålls av Annie Erlandsson och Roujman Shahbazian.

Litteratur

Thurén, Torsten (2019) Vetenskapsteori för nybörjare. Tredje upplagan, Stockholm: Liber.

CODEX – regler och riktlinjer för forskning. VR. Elektronisk källa.

<http://www.codex.vr.se/forskarensetik.shtml>

Macfarlane, Bruce and Ming Cheng (2008) Communism, Universalism and Disinterestedness: Re-examining Contemporary Support among Academics for Merton's Scientific Norms.

Journal of Academic Ethics. 6: 67-78.

Se också: Merton's CUDOS:

https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_K._Merton#Sociology_of_science

Referenslitteratur

Anthony Giddens och Philip W. Sutton (2017). *Sociology*. Eighth edition. Polity Press, Kapitel 1-3.

Om kursen

Idag råder i princip enighet om att alla vetenskaper påverkas av kontext; språkliga, kulturella och sociala förhållanden, där Thomas Kuhns arbete om vetenskapliga paradigmer är en nyckeltext. Men sociologer (i likhet med andra samhällsvetenskaper) studerar individer och samhällen samtidigt som de också är individer som deltar i samhället. Det skapar särskilda utmaningar vad gäller att förhålla sig neutral till studieområdet och den kunskap som skapas.

Sociologi inrymmer vidare olika synsätt på vetenskaplig kunskap och metodologi; ska samhället studeras utifrån samma metoder och angreppssätt som naturvetare använder sig av? Eller krävs det särskild förståelse och inlevelseförmåga för att kunna säga något om hur samhället ser ut? Under kursen lyfts två vetenskapliga inriktningar fram för att idealtypiskt diskutera skilda vetenskapliga angreppssätt; positivism (förklara) och hermeneutik (förstå). Kursen ger exempel på styrkor och svagheter i båda synsätten.

Kursen lyfter dock också fram de gemensamma synsätt som råder; Mertons "funktionella imperativ" som kan tjäna som utgångspunkt för att förstå forskarens "code of conduct" visavi andra forskare, samt den viktiga vetenskapliga etik som syftar till att alltid väga kunskapens värde visavi individens skydd. På kursen diskuteras exempel på etiska problem som kan förekomma i både positivistisk och hermeneutisk forskning.

Genom praktiska övningar och läsning av populära och vetenskapliga texter ges möjlighet att öva på ett kritiskt förhållningssätt genom att granska påståenden och resultat utifrån skepticism (hur vet du det?) och vetenskapliga perspektiv på kvalitet och generaliserbarhet i

utsagor. Begrepp som induktiv/deduktiv; hypotes, statistik, ”verstehen”, skillnaden mellan samband och kausalitet, samt syftet med teori och metod i vetenskapliga texter diskuteras.

Förväntade studieresultat

Kunskaper och förståelse

Efter genomgången kurs ska den studerande:

- Ha kännedom om några vetenskapsteoretiska begrepp och teorier.
- Kunna redogöra för olika slags vetenskaplig kunskapssyn
- Kunna redogöra för och förklara vetenskaplig etik

Färdigheter och kompetenser

Efter genomgången kurs ska den studerande:

- På ett grundläggande sätt kunna analysera utsagor om vetenskapliga förklaringar eller förståelser på ett kritiskt sätt.

Värderingar och förhållningssätt

Efter genomgången kurs ska den studerande:

- På ett grundläggande sätt kunna jämföra och kritiskt förhålla sig till olika kunskapssyn inom sociologi
- På ett grundläggande sätt kunna bedöma vetenskapsetiska frågor

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras genom salstentamen, inlämningsuppgifter och genom aktivt deltagande på seminarium. Seminarierna bygger på uppgifter som ska lösas i grupp inför varje seminarietillfälle. På kursen är det därför obligatorisk närvaro vid varje seminarium, frånvaro examineras genom inlämning av särskild skriftlig uppgift. Den skriftliga uppgiften ska vara inlämnad vid kurslut för att kursbetyg ska erhållas.

Betyg utgår ifrån lärandemålen och dessa har indelats i tre dimensioner som betygssätts enligt nedan:

	Kännedom om vetenskapsteoretiska begrepp och teorier	Redogörelse för olika slags vetenskaplig kunskapssyn	Redogörelse för och förklaring av vetenskaplig etik, och bedömning av etiska frågor
Utmärkt (3 poäng)	Visar mycket god kännedom om och förståelse för begrepp och teorier	Redogör för och jämför olika slags vetenskaplig kunskapssyn på ett insatt och nyanserat sätt med ett kritiskt förhållningssätt.	Redogör och förklarar vetenskaplig etik, samt analyserar etiska frågor på ett insatt och nyanserat sätt.
Bra (2 poäng)	Visar god kännedom om och förståelse för begrepp och teorier	Redogör för och jämför olika slags vetenskaplig kunskapssyn på ett bra sätt med ett kritiskt förhållningssätt.	Redogör och förklarar vetenskaplig etik samt analyserar etiska frågor på ett bra sätt.
Tillfredsställande (1 poäng)	Visa en grundläggande kännedom om och förståelse för begrepp och teorier	Redogör för och jämför olika slags vetenskaplig kunskapssyn på ett grundläggande sätt med ett kritiskt förhållningssätt.	Redogör och förklarar vetenskaplig etik, samt analyserar av etiska frågor på ett grundläggande sätt.

Betygsdimensionerna sammanställs därutöver enligt nedan:

- A = Utmärkt. För att erhålla detta betyg krävs 9 poäng.
- B = Mycket bra. För att erhålla detta betyg krävs 7 poäng.
- C = Bra. För att erhålla detta betyg krävs 5 poäng.
- D = Tillfredsställande. För att erhålla detta betyg krävs 4 poäng.
- E = Tillräckligt. För att erhålla detta betyg krävs 3 poäng.
- Fx = Otillräckligt. Underkänt på en av dimensionerna.
- F = Helt otillräckligt. Underkänt på fler än en av dimensionerna.

Studierande som fått betyget Fx eller F har rätt att genomgå ytterligare examination så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E. Studierande som fått lägst betyget E får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

Studierande som fått betyget Fx eller F två gånger av en examinator har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyg. Framställan härom ska göras till studierektor. Studierande kan begära att examination enligt denna kursplan genomförs upp till tre terminer efter det att den upphört att gälla. Framställan härom ska göras till studierektor.

En varning!

Plagiering i bemärkelsen fusk betraktas vid Stockholms universitet som allvarligt och Sociologiska institutionen anmäler alla misstankar om plagiering till disciplinnämnden. Om du befinner dig skyldig kan du stängas av från alla dina studier vid Stockholms universitet. Vi har haft problem med plagiering tidigare terminer och anmält ett flertal studenter till disciplinnämnden. Samtliga dessa har funnits skyldiga och stängts av från sina studier vid universitetet. Ta därför denna varning på allvar –plagiera inte.

Hur undviker man plagiering när du besvarar en inlämningsuppgift?

- Hämta inte andras texter från andra digitala källor som internet, utan att ange detta. Tänk på att universitetet har tillgång till verktyg för att undersöka detta.
- Tänk på att plagiering även innefattar att skriva av en kurskamrat. Att memorera tidigare studenters svar kan även det anses som plagiering
- Det är ok att använda korta citat. I huvudsak bör dock en fråga besvaras med egna ord och formuleringar. Därför bör citat hållas till ett minimum.
- Om du använder citat var noga med att ange att det är ett citat. Det vill säga då du använder dig av formuleringar från någon annan så måste detta noggrant anges och visas tydligt. När man använder citat räcker det INTE enbart med att ange källa, man måste även tydligt markera var citatet börjar och slutar så att det för läsaren inte råder någon tvekan om vad som är din egen text och vilken som är hämtad från en källa.
- När du tydligt visat att det är ett citat så glöm inte att ange vilken källan är genom att ange en referens.
- Tänk på att det är en stor skillnad på ett citat och ett referat.
- När det gäller referat så ska man formulera redovisningen med egna ord och ange varifrån man hämtat idéerna. Det räcker alltså inte att ändra tempus på verben och flytta om ordningen på orden etc. Om du är osäker på hur man gör referat, använd någon av de många skrivguider som finns för studenter.
- Om du tar minnesanteckningar från föreläsningar och ur litteraturen, kom ihåg vilka som är dina egna ord och vilka som är föreläsarens/författarens.
- Var noga med att förse dina anteckningar med uppgifter om var de kommer ifrån. Detta gäller även om du hämtar dina anteckningar från presentationer som gjorts under en föreläsning, t.ex. powerpointpresentationer.
- Språkverkstan är öppen för alla studenter på SU. Man kan ta med sin text dit och få hjälp med språk etc.

- 9/12 **Föreläsning 1:** Introduktion till kursen med klargörande av kurskrav och examination. Mål: Vad är vetenskap och varför ska du bry dig? (*Magnus Nermo och Lotta Stern*)
- 10/12 **Föreläsning 2:** Sociologi om vetenskap eller vetenskapens sociala kontext. Mål: introducera och diskutera Weber om samhällsvetenskap, Kuhn anomalier/paradigm, Mertons Matthew-effekter, Myrdals objektivitetsproblematik. (*Lotta Stern*)
- 11/12 **Föreläsning 3:** Mertons CUDOS-ram, vetenskapens etik. Mål: vetenskap är inte sanning, men det bästa vi har. (*Lotta Stern*)
- 16/12 **Seminarium 1:** Etik, sanning och samhällsvetenskapens särskilda utmaningar. (*Annie Erlandsson och Roujman Shahbazian*)
- 18/12 **Föreläsning 4:** Vetenskapsteoretiska begrepp som framförallt kopplas till kvantitativa metoder. Mål: Att introducera begreppsapparaten som utgör grunden till positivistisk vetenskapssyn. (*Magnus Nermo*)
- 19/12 **Föreläsning 5:** Vetenskapsteoretiska begrepp som framförallt kopplas till kvalitativa metoder. Mål: Att introducera hermeneutiken. (*Magnus Nermo*)
- 8/1 Salstentamen (efter jul)**
- 9/1 **Föreläsning 6:** Introduktion av kritisk granskning av kvantitativ forskning; kausalitet och korrelation, signifikans och storlek på effekten Exemplifiering av kvantitativ forskning – något om typen av data, analysmetoder, etc. (*Magnus Nermo*)
- 10/1 **Föreläsning 7:** Introduktion av kritisk granskning av kvalitativ forskning; subjektivitet och replikerbarhet, generaliserbarhet. Exempel på kvalitativ sociologisk forskning – något om typen av data, analysmetoder, etc. (*Lotta Stern*)
- 15/1 **Seminarium 2:** Praktisk tillämpning av kvantitativ forskning, öva på problemformulering, hypoteser, exempel på data, diskutera begränsningar och fördelar. (*Annie Erlandsson och Roujman Shahbazian*)
- 16/1 **Seminarium 3:** Praktisk tillämpning av kvalitativ forskning, öva på problemformulering, exempel på data, diskutera begränsningar och fördelar. (*Annie Erlandsson och Roujman Shahbazian*)